

Spis treści

Wstęp.....	7
Część I. Sprawozdawcze aspekty rachunku kosztów	13
ROZDZIAŁ 1	
ISTOTA KOSZTÓW I KRYTERIA ICH KLASYFIKACJI	15
1. Wprowadzenie	15
2. Kryteria klasyfikacyjne kosztów dla celów sprawozdawczych	15
2.1. Układ rodzajowy kosztów	17
2.2. Układ funkcjonalny kosztów	18
2.3. Układ kalkulacyjny kosztów	19
3. Rachunek zysków i strat według metody porównawczej	21
4. Rachunek zysków i strat według metody kalkulacyjnej	23
5. Koszty rozliczane w czasie	24
6. Przedmiot, obiekt i nośnik kosztów	25
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	28
Podstawowe pojęcia i definicje	28
Pytania testowe	29
Zadania	31
ROZDZIAŁ 2	
RACHUNEK KALKULACYJNY KOSZTÓW	33
1. Wprowadzenie	33
2. Przedmiot kalkulacji	34
3. Rodzaje i metody kalkulacji	34
3.1. Kalkulacja podziałowa prosta	38
3.1.1. Kalkulacja podziałowa prosta według metody FIFO	45
3.1.2. Kalkulacja podziałowa prosta według metody średnioważonej	48
3.2. Kalkulacja podziałowa współczynnikowa	50
3.3. Kalkulacja podziałowa odjemna	55
3.4. Kalkulacja podziałowa procesowa	58

3.4.1. Metoda bezpółfabrykatowa	60
3.4.2. Metoda półfabrykatowa	61
3.5. Kalkulacja doliczeniowa	64
3.6. Rachunek kosztów działań	69
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	73
Podstawowe pojęcia i definicje	74
Pytania testowe	76
Zadania	78
ROZDZIAŁ 3	
KOSZTY NIEWYKORZYSTANYCH ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNYCH	83
1. Wprowadzenie	83
2. Koszty wytworzenia produktu według ustawy o rachunkowości	84
3. Pomiar zdolności produkcyjnych	85
4. Bieżąca eliminacja kosztów stałych niewykorzystanych zdrojów produkcyjnych	88
5. Okresowa eliminacja kosztów stałych niewykorzystanych zdrojów produkcyjnych	91
Literatura przedmiotu wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	93
Podstawowe pojęcia i definicje	93
Pytania testowe	94
Zadania	94
Część II. Decyzyjne aspekty rachunku kosztów	97
ROZDZIAŁ 4	
KRYTERIA KLASYFIKACYJNE KOSZTÓW DLA CELÓW DECYZYJNYCH ...	99
1. Wprowadzenie	99
2. Zachowanie się kosztów w zależności od wielkości produkcji	100
3. Koszty ekonomiczne a koszty księgowe	107
4. Koszty relevantne	110
5. Koszty i przychody krańcowe	115
6. Kryteria klasyfikacyjne kosztów dla celów kontrolnych	116
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	116
Podstawowe pojęcia i definicje	117
Pytania testowe	118
Zadania	120
ROZDZIAŁ 5	
RACHUNEK PROGÓW RENTOWNOŚCI	123
1. Wprowadzenie	123

---

2. Ilościowy próg rentowności	124
3. Wartościowy próg rentowności	125
4. Stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych w progu rentowności	126
5. Wykorzystanie analizy progu rentowności do planowania zysku	127
6. Graficzna interpretacja progu rentowności	127
7. Modyfikacje podstawowego modelu analizy progu rentowności	130
7.1. Pieniężny próg rentowności	130
7.2. Uwzględnianie podatku dochodowego	132
8. Analiza progu rentowności produkcji wieloasortymentowej	133
9. Ograniczenia i założenia przyjęte przy analizie progu rentowności	137
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	140
Podstawowe pojęcia i definicje	140
Pytania testowe	140
Zadania	143
 ROZDZIAŁ 6	
MODELE RACHUNKU KOSZTÓW	147
1. Wprowadzenie	147
2. Rachunek kosztów pełnych	147
3. Rachunek kosztów zmiennych	149
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	160
Podstawowe pojęcia i definicje	160
Pytania testowe	161
Zadania	162
 ROZDZIAŁ 7	
RACHUNEK KOSZTÓW STANDARDOWYCH	165
1. Wprowadzenie	165
2. Rodzaje standardów	167
3. Analiza odchyleń kosztów bezpośrednich	169
3.1. Analiza odchyleń kosztów materiałowych	171
3.2. Analiza odchyleń kosztów roboczych bezpośrednich	175
4. Analiza odchyleń kosztów pośrednich	177
4.1. Analiza odchyleń zmiennych kosztów wydziałowych	178
4.2. Analiza odchyleń stałych kosztów wydziałowych	180
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	183
Podstawowe pojęcia i definicje	183
Pytania testowe	184
Zadania	187

ROZDZIAŁ 8	
ELEMENTY BUDŻETOWANIA I KONTROLI	189
1. Wprowadzenie	189
2. Korzyści budżetowania	192
3. Światowe tendencje w zakresie budżetowania	194
4. Elementy budżetu	196
4.1. Budżet sprzedaży	198
4.2. Budżet produkcji	200
4.3. Budżet zużycia materiałów bezpośrednich	201
4.4. Budżet zakupu materiałów bezpośrednich	202
5. Kontrola wykonania budżetu kosztów materiałów	203
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	208
Podstawowe pojęcia i definicje	209
Pytania testowe	210
Zadania	212
ROZDZIAŁ 9	
KOSZTY W TEORII OGRANICZEŃ	217
1. Wprowadzenie	217
2. Koncepcja teorii ograniczeń	218
3. Pomiar w teorii ograniczeń – rachunkowość przerobu	220
4. Priorytety w teorii ograniczeń	224
5. Priorytety w rachunku kosztów	225
6. Priorytety w rachunkowości przerobu	226
7. Wycena w rachunkowości przerobu	228
8. Teoria ograniczeń a inne systemy rachunku kosztów	234
Literatura wykorzystana i zalecana do dalszego studiowania	236
Podstawowe pojęcia i definicje	237
Pytania testowe	238
Zadania	240
Liczby kontrolne i rozwiązania zadań	243
Pytania testowe	243
Zadania	243